

I

(Seadusandlikud aktid)

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2021/2118,

24. november 2021,

millega muudetakse direktiivi 2009/103/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse ja sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustus (edaspidi „liikluskindlustus“) on Euroopa kodanike jaoks erilise tähtsusega olenemata sellest, kas nad on kindlustusvõtjad või võivad neist õnnetusjuhtumi tulemusel saada kahjustatud isikud. Liikluskindlustus on oluline ka kindlustusandjatele, kuna see moodustab olulise osa liidusisesest kahjukindlustusturust. Liikluskindlustus mõjutab märkimisväärselt ka isikute, kaupade ja sõidukite vaba liikumist ning seega ka siseturgu. Seega peaks liikluskindlustuse siseturu tugevdamine ja konsolideerimine olema liidu tegevuse põhieesmärgiks finantsteenuste valdkonnas.
- (2) Komisjon hindas 2017. aastal Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/103/EÜ ⁽³⁾ toimimist, sealhulgas selle tõhusust, tulemuslikkust ja sidusust liidu muude poliitikavaldkondadega. Hindamise järelkus oli, et direktiiv 2009/103/EÜ toimib tervikuna hästi ega vaja enamikus aspektides muutmist. Siiski tehti kindlaks neli valdkonda, kus sihipärased muudatused oleksid asjakohased: liiklusõnnetuses kahjustatud isikutele hüvitise maksmine kindlustusandja maksejõuetuse korral, kindlustuskaitse kohustuslikud miinimumsummad, sõidukite kindlustuskontroll liikmesriikide poolt ja kindlustusvõtja kahjunõuete ajaloo tõendite kasutamine uue kindlustusandja poolt. Lisaks neile neljale valdkonnale peeti vajalikuks teha sihipäraseid muudatusi ka järgmistes valdkondades: lähetatud sõidukid, sõiduki pukseeritava haagisega toimunud õnnetused, liikluskindlustuse sõltumatud hinnavõrdlusvahendid ning teabekeskused ja kahjustatud isikute teavitamine. Lisaks tuleks direktiivi 2009/103/EÜ selgemaks muutmiseks teha asjakohased muudatused, asendades „ohvri“ mõiste, mida kõnealuses direktiivis kasutatakse „kahjustatud isiku“

⁽¹⁾ ELT C 440, 6.12.2018, lk 85.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 21. oktoobri 2021. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 9. novembri 2021. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/103/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse ja sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmise kohta (ELT L 263, 7.10.2009, lk 11).

sünonüümina, mõistega „kahjustatud isik“ (muudatus ei puuduta eestikeelset versiooni). Nende muudatuste näol ei ole tegemist sisuliste muudatustega, nende ainuke eesmärk on ühtlustada kõnealuselises direktiivis kasutatud terminoloogiat.

- (3) Pärast direktiivi 2009/103/EÜ jõustumist on turule tulnud arvukalt uut tüüpi mootorsõidukeid. Neist mõnede ainuke jõuallikas on elektrimootor, teistel kasutatakse lisaseadmeid. „Sõiduki“ mõiste määramisel tuleks selliseid sõidukeid arvesse võtta. Mõiste aluseks peaksid olema selliste sõidukite üldised omadused, eelkõige nende valmistajakiirus ja netomass, ning see peaks hõlmama üksnes mehaanilise jõuallikaga sõidukeid. Määratlus ei peaks sõltuma sõiduki rataste arvust. See ei peaks hõlmama füüsilise puudega inimeste kasutatavaid ratastoole.
- (4) Direktiivi 2009/103/EÜ kohaldamisalast tuleks välja jätta kerged elektrisõidukid, mis ei kuulu „sõiduki“ mõiste alla. Seejuures ei tohiks nimetatud direktiiv kuidagi takistada liikmesriike nõudmast liikmesriigi õiguse alusel ja tema poolt kehtestatud tingimustel liikluskindlustust mis tahes maismaal kasutatava mootoriga varustatud sõiduki puhul, mis ei kuulu kõnealuselise direktiivi mõiste „sõiduk“ alla ja mille puhul seetõttu kõnealuselise direktiiviga sellist kindlustust ei nõuta. Samuti ei tohiks nimetatud direktiiv takistada liikmesriike sätestamast liikmesriigi õiguses, et mis tahes muu mootoriga varustatud sõiduki põhjustatud õnnetuses kahjustatud isikutel oleks juurdepääs 4. peatükis määratletud liikmesriigi hüvitamisorganile. Liikmesriigid peaksid ka saama otsustada, et kui nende territooriumil elavad isikud saavad vigastada õnnetuses, mille põhjustasid sellised muud mootoriseadmed teises liikmesriigis, kus nende mootoriga varustatud sõidukite puhul ei nõuta liikluskindlustust, peab neil elanikel olema juurdepääs 4. peatükis määratletud hüvitamisorganile oma elukohaliikmesriigis. Liikmesriikide hüvitamisorganid peaksid saama sõlmida vastastikuseid kokkuleppeid selle kohta, kuidas nad niisuguses olukorras koostööd teevad.
- (5) Euroopa Liidu Kohtu hiljutistes otsustes kohtuasjades Vnuk, ⁽⁴⁾ Rodrigues de Andrade ⁽⁵⁾ ja Torreiro ⁽⁶⁾ selgitas Euroopa Kohus mõiste „sõidukite kasutamine“ tähendust. Eelkõige selgitas Euroopa Kohus, et mootorsõidukeid kasutatakse nende omadustest sõltumata tavaliselt transpordivahendina, ning et selliste sõidukite kasutamine hõlmab kõiki sõiduki kasutusi, mis on kooskõlas selle tavapärase otstarbega transpordivahendina, sõltumata maastikust, millel mootorsõidukit kasutatakse, ja sellest, kas sõiduk seisab või liigub. Direktiivi 2009/103/EÜ ei kohaldata, kui õnnetuse toimumise ajal oli sellise sõiduki tavapärase funktsioon „kasutamine muul otstarbel kui transpordivahendina“. Nii võib see olla juhul, kui sõidukit ei kasutata kõnealuselise direktiivi artikli 3 esimese lõigu tähenduses, kuna selle tavapärase otstarve on näiteks „kasutamine tööstusliku või põllumajandusliku energiaallikana“. Õiguskindluse huvides on asjakohane kajastada seda kohtupraktikat direktiivis 2009/103/EÜ, lisades sinna mõiste „sõiduki kasutamine“.
- (6) Mõned sõidukid on teistest väiksemad, mistõttu võimalus, et need põhjustavad olulist isiku- või varakahju, on teiste sõidukitega võrreldes väiksem. Nende lisamine direktiivi 2009/103/EÜ kohaldamisalasse oleks ebaproportsionaalne ega oleks tulevikukindel. Lisaks takistaks nende hõlmamine uuemate, mitte üksnes mehhaanilise jõuallikaga sõidukite (näiteks elektrijalgrattad) kasutuselevõttu ja takistaks innovatsiooni. Puuduvad ka piisavad tõendid selle kohta, et need väiksemad sõidukid võiksid põhjustada kahjustatud isikutega õnnetusi samal määral nagu muud sõidukid, nt autod või veoautod. Kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega peaksid liidu tasandi nõuded seepärast hõlmama üksnes direktiivis 2009/103/EÜ sõidukitena määratletud sõidukeid.

⁽⁴⁾ Euroopa Kohtu 4. detsembri 2014. aasta otsus kohtuasjas Vnuk, C-162/13, ECLI:EU:C:2014:2146.

⁽⁵⁾ Euroopa Kohtu 28. novembri 2017. aasta otsus kohtuasjas Rodrigues de Andrade, C-514/16, ECLI:EU:C:2017:908.

⁽⁶⁾ Euroopa Kohtu 20. detsembri 2017. aasta otsus kohtuasjas Torreiro, C-334/16, ECLI:EU:C:2017:1007.

- (7) Liikluskindlustus peaks põhimõtteliselt hõlmama liikmesriikide kõikides piirkondades toimunud õnnetusi. Mõnedes liikmesriikides kehtivad siiski sätted sõidukite kohta, mida kasutatakse üksnes teatavates piiratud juurdepääsuga piirkondades. Nendel liikmesriikidel peaks olema võimalik teha piiratud erandeid direktiivi 2009/103/EÜ artiklist 3 seoses piiranguladega, kuhu kõrvalised isikud ei tohiks siseneda (näiteks asukohaspetsiifilised piirkonnad ning seadmetega varustatud alad sadamates ja lennujaamades). Liikmesriik, kes otsustab selliseid erandeid rakendada, peaks ühtlasi võtma sobivaid meetmeid, et tagada selliste sõidukite põhjustatud kahjude ja vigastuste eest hüvitise maksmine.
- (8) Liikmesriigil peaks olema ka võimalik mitte nõuda kohustuslikku liikluskindlustust sõidukite puhul, mida liikmesriigi õiguse kohaselt ei lubata üldkasutatavatel teedel kasutada. See liikmesriik peaks siiski võtma asjakohaseid meetmeid, tagamaks et selliste sõidukite põhjustatud mis tahes kahju eest makstakse hüvitist, välja arvatud juhul, kui liikmesriik otsustab ka teha erandi direktiivi 2009/103/EÜ artiklist 10 seoses selliste sõidukite tekitatud kahju hüvitamisega aladel, mis ei ole üldsusele juurdepääsetavad liikmesriigi õigusaktidega määratletud õiguslike või füüsiliste piirangute tõttu. Sellised artiklist 10 tehtavad erandid peaksid kehtima sõidukite suhtes, mille puhul liikmesriik on otsustanud mitte rakendada kindlustamiskohustust, kuna liikmesriigi õiguse kohaselt ei tohi need sõidukid üldkasutatavatel teedel liigelda, isegi kui niisuguste sõidukite kindlustamiskohustusele võidakse kohaldada ka direktiivi 2009/103/EÜ artiklis 5 sätestatud teistsugust erandit.
- (9) Mõnedes liikmesriikides on kehtestatud õigusnormid seoses sõidukite kasutamisega eesmärgiga tahtlikult põhjustada isiku- või varakahju. Võimaluse korral tuleks liikmesriikidel lubada kõige raskemate süütegude korral jätkuvalt rakendada oma õiguspraktikat, mille kohaselt selline kahju jäetakse kohustusliku liikluskindlustuse alt välja või kindlustushüvitise summa nõutakse välja kahjustatud isikutele sellise isiku- või varakahju põhjustamise eest vastutavatel isikutelt. Et direktiiviga 2009/103/EÜ pakutavat kaitset mitte nõrgestada, tuleks sellist õiguspraktikat lubada siiski vaid juhul, kui liikmesriik tagab kahjustatud isikutele kahjude hüvitamise viisil, mis on võimalikult lähedane direktiiviga 2009/103/EÜ ette nähtud hüvitamisele. Juhul, kui liikmesriik ei ole loonud alternatiivset hüvitamismehhanismi või tagatist, millega kindlustatakse kahjustatud isikutele kahjude hüvitamine viisil, mis on võimalikult lähedane direktiiviga 2009/103/EÜ ette nähtud hüvitamisele, peaks nimetatud kahjude hüvitamine toimima vastavalt kõnealusele direktiivile.
- (10) Liikmesriigid ei peaks kohaldama direktiivi 2009/103/EÜ mootorsõidukite kasutamise suhtes motospordiüritustel ja -tegevustes, sealhulgas võidusõitudel ja võistlustel ning samuti koolitustel, katsetustel ja esitlustel, sealhulgas kiiruse, töökindluse või oskustega seotud üritustel ja tegevustes, mis on lubatud vastavalt liikmesriigi õigusele. Selline erandite alla kuuluv tegevus peaks toimuma piiratud ja tähistatud alal nii, et oleks tagatud, et tavalikliiklus, inimesed ja kõik isikud, kes ei ole selle tegevusega seotud, selleks kasutatavale rajale ei satu ega saa sinna sattuda. Niisugune tegevus toimub tavaliselt kindlaksmääratud motospordiradadel või -teedel ja nende vahetus läheduses, näiteks turvaaladel, teenindusboksialadel ja garaažides, kus õnnetuse oht on tavamaanteedega võrreldes palju suurem ja kuhu kõrvalised isikud ei tohiks siseneda.
- (11) Sellist erandit motospordiürituste ja -tegevuste suhtes tuleks kohaldada vaid juhul, kui liikmesriik tagab, et ürituse või tegevuse korraldaja või mis tahes muu isik on sõlminud alternatiivse kindlustus- või tagatiskokkuleppe, mis katab mis tahes kolmandale isikule, sealhulgas pealtvaatajatele ja muudele kõrvalseisjatele tekitatud kahju, kuid mitte tingimata osalevatele juhtidele ja nende sõidukitele tekitatud kahju. Kui korraldajad või muud osalised ei ole erandi kohaldamise tingimusena alternatiivset kindlustus- või tagatiskokkulepet sõlminud, tuleks kahjud – osalevatele juhtidele ja nende sõidukitele tekitatud kahju võib-olla välja arvatud – hüvitada kooskõlas direktiiviga 2009/103/EÜ.
- (12) Et direktiiviga 2009/103/EÜ pakutavat kaitset mitte nõrgestada, peaksid liikmesriigid tagama, et liikmesriigi õigusega lubatud ning kõnealuse erandiga hõlmatud motospordiürituste ja -tegevuste korral tagatakse kahjustatud isikutele kahjude hüvitamine viisil, mis on võimalikult lähedane direktiiviga 2009/103/EÜ ette nähtud hüvitamisele.

- (13) Sõidukite tootmise ja transportimise ajal puuduvad neil transpordifunktsioonid ja neid ei loeta kasutusel olevateks direktiivi 2009/103/EÜ artikli 3 esimese lõigu tähenduses. Kuid juhul, kui liikmesriik ei kohalda nõuet sõlmida selliste sõidukite suhtes direktiivi 2009/103/EÜ artikli 28 lõike 1 kohaselt nõutavat liikluskindlustust, tuleks nende sõidukite põhjustatud võimalike kahjude katmiseks sõlmida ettevõtja vastutuskindlustuse leping.
- (14) Praegu seotakse paljude liikmesriikide õiguses kindlustamiskohustus sõiduki kasutamisega direktiivi 2009/103/EÜ artikli 3 esimese lõigu tähenduses. Sellistes liikmesriikides lubatakse kasutada üksnes registreeritud sõidukeid. Nende liikmesriikide õigusnormide kohaselt peab sõiduk selle aktiivse registreerimise ja kasutamise ajal (kasutamine direktiivi 2009/103/EÜ artikli 3 esimese lõigu tähenduses) olema kaetud liikluskindlustusega. Seega ei nõua need liikmesriigid kindlustuskaitset selliste sõidukite kasutamisel, mis on alaliselt või ajutiselt registrist kustutatud, mis näiteks asuvad muuseumis, mida restaureeritakse või mida ei ole muul põhjusel (näiteks hooajaline kasutus) pikemat aega kasutatud. Need liikmesriigid peavad võtma asjakohaseid meetmeid selle tagamiseks, et igasuguste nende territooriumil ja teiste liikmesriikide territooriumil tekkinud kahjude või vigastuste eest, mida põhjustavad direktiivis 2009/103/EÜ määratletud sõidukid, mida kasutatakse kõnealuse direktiivi artikli 3 esimese lõigu tähenduses, makstakse samas direktiivis ette nähtuga koosõlas olevat hüvitist.
- (15) Mõnedes liikmesriikides, kus kohustus sõlmida mootorsõiduki kasutamisel tsiviilvastutuskindlustus ei ole seotud sõiduki registreerimisega, ei nõuta liikmesriigi õiguse kohaselt ametlikult kasutusest kõrvaldatud sõidukite puhul kohustuslikku liikluskindlustust. Ametlik kasutusest kõrvaldamine toimub näiteks teate saatmisega pädevale asutusele või muule määratud isikule, kes täidab pädeva asutuse ülesandeid, või muude kontrollitavate füüsiliste meetmete võtmisega. Need liikmesriigid peavad võtma asjakohaseid meetmeid selle tagamiseks, et igasuguste kahjude või vigastuste eest, mida põhjustavad sellised sõidukid nende territooriumil ja teiste liikmesriikide territooriumil, makstakse direktiivis 2009/103/EÜ ette nähtuga koosõlas olevat hüvitist.
- (16) Praegu peavad liikmesriigid hoiduma kindlustuse kontrollimisest sõidukite puhul, mille põhiasukoht on teise liikmesriigi territooriumil, ning sõidukite puhul, mille põhiasukoht on kolmanda riigi territooriumil ja mis sisenevad nende territooriumile teise liikmesriigi territooriumilt. Uued tehnoloogilised arengud, nagu numbrimärgi automaatselt tuvastamist võimaldav tehnoloogia, võimaldavad kontrollida sõidukite kindlustust ilma neid peatamata ja seega isikute vaba liikumist takistamata. Seega on asjakohane lubada sellist sõidukite kindlustuse kontrollimist, kuid üksnes juhul, kui see on mittediskrimineeriv, vajalik ja proportsionaalne, kui see on osa riigi territooriumil kehtivast üldisest kontrollisüsteemist, mida rakendatakse ka sõidukite suhtes, mille põhiasukoht on kontrolliteostava liikmesriigi territooriumil, ning kui see ei nõua sõiduki peatamist.
- (17) Liikmesriigid, kes otsustavad luua süsteemi, mis töötleb isikuandmeid, mida saab seejärel jagada teiste liikmesriikidega, näiteks numbrimärgi tuvastamise tehnoloogia abil saadud andmed, peavad võtma vastu õigusakti, et võimaldada isikuandmete töötlemist võitlemaks liikluskindlustuseta sõiduki juhtimise vastu, võttes samas asjakohaseid meetmeid, et kaitsta andmesubjekti õigusi ja vabadusi ning õigustatud huve. Liikluskindlustuseta sõidukitega sõitmise takistamise eesmärgil isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679⁽⁷⁾. Liikmesriikide õigusaktides tuleks eelkõige täpsustada töötlemise täpne eesmärk, viidata asjakohasele õiguslikule alusele, täita asjakohaseid turvanõudeid, lähtuda vajalikkuse, proportsionaalsuse ja eesmärgi piiramise põhimõttest ning kehtestada proportsionaalne andmete säilitamise aeg. Lisaks tuleks kõikides liikmesriikide õigusaktide raames välja töötatavates ja kasutatavates andmetöötlussüsteemides kohaldada lõimitud isikuandmete kaitse ja vaikumisi isikuandmete kaitse põhimõtet.
- (18) Koosõlas kõnealuste põhimõtetega ei tohiks liikmesriigid üksnes kindlustuskaitse kontrollimise eesmärgil käideldavaid isikuandmeid säilitada kauem, kui on vaja selleks, et kontrollida, kas sõidukil on kehtiv kindlustuskaitse. Kui selgub, et sõiduk on kindlustatud, tuleks kõik selle kontrolliga seonduvad andmed kustutada. Kui kontrollisüsteem ei võimalda tuvastada, kas sõiduk on kindlustatud, tuleks neid andmeid säilitada üksnes piiratud ajavahemiku jooksul, mille kestus ei ületa kindlustuskaitse olemasolu väljaselgitamiseks vajalike päevade

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

arvu. Sõidukite puhul, millel ei ole kehtivat kindlustuspoliisi, on mõistlik nõuda kõnealuste andmete säilitamist kuni mis tahes haldus- või kohtumenetluste lõpuleviimiseni ning seni, kuni sõidukil on kehtiv kindlustuspoliis.

- (19) Direktiivis 2009/103/EÜ on praegu sätestatud erinevad kuupäevad minimaalse hüvitamise piirmäära perioodiliseks ümberarvutamiseks erinevates liikmesriikides ning selle tagajärjeks on liikmesriigiti erinevad minimaalsed hüvitamise piirmäärad. Et tagada kahjustatud isikute võrdne minimaalne kaitse kogu liidus, tuleks need minimaalsed piirmäärad ühtlustada ja kehtestada ühtne läbivaatamisklausel, kasutades võrdlusalusena Eurostati poolt avaldatud tarbijahindade harmoneeritud indeksi, samuti tuleks kehtestada sellist läbivaatamist reguleeriv menetluskord ja ühetaoline ajakava.
- (20) Liiklusõnnetustes kahjustada saanud isikute tõhus ja tulemuslik kaitse eeldab, et kahjustatud isikutel oleks õigus nõuda hüvitist oma elukohaliikmesriigis ja saada vastus mõistliku aja jooksul. Lisaks eeldab see, et kahjustatud isikule hüvitatakse alati isikukahju või nende varale tekitatud kahju eest tasumisele kuuluvad summad, sõltumata sellest, kas vastutava poole kindlustusandja on maksevõimeline või ei ole. Seepärast peaksid liikmesriigid looma organi või volitama mõnd organit, et maksta algset hüvitist kahjustatud isikutele, kelle elukoht on nende territooriumil, ja millel on õigus nõuda see hüvitist tagasi samal eesmärgil loodud või volitatud organilt vastutava poole sõidukile poliisi välja andnud maksejõuetu kindlustusandja päritoluliikmesriigis. Kehtiva hüvitamiskorraga liikmesriigil peaks olema võimalik selle korraga jätkata.
- (21) Kindlustusandja võib muutuda maksejõuetuks mitmel erineval viisil, näiteks pankroti väljakuulutamise tagajärjel või kohustuste täitmata jätmise tõttu pärast seda, kui ta on oma päritoluliikmesriigis tegevusloast loobunud või kui tema suhtes on võetud tühistamisemeede või tehtud tema tegevust keelav otsus. Kui antakse korraldus või tehakse otsus algatada pankroti- või lõpetamismenetlus, tuleks see otsus või korraldus avalikustada. Kindlustusandja päritoluliikmesriigis nimetatud kindlustusandja maksejõuetuse korral kahjustatud isikutele hüvitise maksmiseks loodud või volitatud organ peaks sellisest otsusest või korraldusest teatama kõigi teiste liikmesriikide samasuguste organitele.
- (22) Liikmesriigid peaksid tagama, et kindlustusandja maksejõuetuse korral kahjustatud isikutele hüvitise maksmiseks loodud või volitatud organ kahjustatud isiku elukohaliikmesriigis oleks kõigis menetlusjätkudes pädev liidu teistelt asjaomastelt organitelt, asutustelt ja sidusrühmadelt taotlema, saama ja neile jagama teavet ning tegema nendega koostööd. Selline teabevahetus peaks olema piisav, et anda teabe saajale vähemalt üldine ülevaade olukorrast. Niisugune teave on oluline selle tagamiseks, et kahjustatud isikule hüvitist maksev organ saaks enne hüvitise maksmist ise või koos kõigi asjaomaste osalistega liikmesriigi õigusakte järgides kindlaks teha, kas kindlustusandja on nõude esitajale tema nõutud hüvitise juba välja maksnud. Kui liikmesriigi menetlusõigus seda nõuab, võib kõnealusele organile esitatud nõude isegi kindlustusandjale üle anda täiendavaks kontrollimiseks või otsuse tegemiseks. Liikmesriigid peaksid tagama, et kõnealune organ nõuaks ja saaks konkreetsete nõuete kohta üksikasjalikumalt teavet.
- (23) Hüvitamiskord ei tohiks piirata kahjustatud isikute kindlustuskaitse suurust käsitleva kohaldatava õiguse kohaldamist. Nõuete suhtes kohaldatavad põhimõtted peaksid jääma muutumatuks sõltumata sellest, kas kindlustusandja on või ei ole maksejõuline. Poliisi väljastanud kindlustusandja päritoluliikmesriigi asjaomane organ peaks tegema makse kahjustatud isiku elukohaliikmesriigi asjaomasele organile mõistliku aja jooksul pärast seda, kui ta on saanud hüvitamisnõude makse kohta, mille kahjustatud isiku elukohaliikmesriigi asjaomane organ on kahjustatud isiku jaoks teinud.

- (24) Sõltuvalt nõuete käsitlemise erinevatest etappidest, kahjustatud isikutele tehtud maksetest ja erinevate organite hüvitamismenetlustest võivad kindlustusandja maksejõuetuse korral kahju kahjustatud isikutele hüvitise maksmiseks loodud või volitatud organite vahel tekkida täitmata kohustused. Hüvitamismenetluse edenedes peaks nõudeõigus üle minema esimesena hüvitise välja maksnud organilt teise liikmesriigi organile. Seega peaks sellel organil, niivõrd, kui võrd ta on saanud kahju või vigastuste eest tasunud hüvitise, mida talle ei ole veel kompenseeritud, tekkima õigus kahjustatud isiku nõudeõiguse ülemineku osas õnnetuse põhjustanud isiku või tema kindlustusandja vastu. Sellele organile ei peaks üle minema kahjustatud isiku nõudeõigus kindlustusvõtja või mõne teise õnnetuse põhjustanud kindlustatud isiku vastu niivõrd, kui võrd kindlustusvõtja kohustused peab kohaldatava liikmesriigi õiguse kohaselt katma maksejõuetu kindlustusandja. Iga liikmesriik peaks olema kohustatud tunnustama seda nõudeõiguse üleminekut nii, nagu teine liikmesriik seda ette näeb.
- (25) Kahjustatud isikute tõhusa ja tulemusliku kaitse tagamiseks kindlustusandja maksejõuetuse korral peavad liikmesriigid võtma asjakohaseid meetmeid selle tagamiseks, et hüvitismaksete tegemise ajaks oleksid kahjustatud isikute hüvitamiseks vajalikud vahendid olemas. Vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele peaksid päritolukohaliikmesriigid kehtestama need meetmed riiklikul tasandil. Need peaks siiski olema kooskõlas liidu õigusega, eelkõige põhimõtetega *lex specialis* ja *lex posterior*. Et mitte kindlustusandjaid põhjendamatult ja ebaproportsionaalselt koormata, tuleks juhul, kui liikmesriik nõuab kindlustusandjalt rahalisi osamakseid, koguda need osamaksed üksnes selle liikmesriigi poolt tegevusloa saanud kindlustusandjalt. See ei tohiks piirata muude ülesannete rahastamist, mida võidakse kindlustusandja maksejõuetuse korral kahjustatud isikutele hüvitise maksmiseks loodud või volitatud organitele anda.
- (26) Selleks et tagada, et käesolevas direktiivis sätestatud nõudeid kahjustatud isikutele hüvitise maksmiseks kindlustusandja maksejõuetuse korral täidetak tulemuslikult, peaksid vastava ülesande saanud organid püüdma sõlmida nende ülesandeid ja kohustusi ning hüvitamise korda käsitleva kokkuleppe. Kui 24 kuu jooksul alates käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast ei ole sellist kokkulepet sõlmitud, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, millega täpsustatakse selliste organite menetluslikke ülesandeid ja kohustusi seoses hüvitamisega.
- (27) Kindlustusandja maksejõuetuse korral peaks kahjustatud isikutel olema õigus taotleda hüvitist oma elukohaliikmesriigi organilt, sealhulgas juhul, kui neile kahju või vigastuse põhjustanud õnnetus toimus muus kui nende elukohaliikmesriigis. Liikmesriikidel peaks olema võimalik anda kahjustatud isikutele hüvitise maksmise ülesanne kas uuele või juba olemasolevale organile, sealhulgas direktiivi 2009/103/EÜ artikli 24 alusel loodud või volitatud hüvitamisorganile. Liikmesriikidel peaks olema võimalik teha kindlustusandja maksejõuetuse korral kahjustatud isiku elukohaliikmesriigis või teistes liikmesriikides toimunud õnnetuste tagajärjel kahjustatud isikutele hüvitise maksmine ülesandeks ühele organile. Kui kahjustatud isik sai kahju või vigastuse muus kui tema elukohaliikmesriigis, on samuti tähtis tagada koostöö ja teabevahetus kõigis liikmesriikides direktiivi 2009/103/EÜ artikli 24 alusel loodud või volitatud hüvitamisorganitega ja nõudeõiguste esindajatega.
- (28) Direktiiv 2009/103/EÜ võimaldab liikmesriikidel luua rohkem kui ühe hüvitamisorgani või volitada rohkem kui ühte hüvitamisorganit, mis võib muuta kahjustatud isikutele raskemaks otsustada, millisele organile oma nõuded esitada. Seepärast peavad liikmesriigid, kes loovad rohkem kui ühe hüvitamisorgani või volitavad rohkem kui ühte hüvitamisorganit, tagama, et oluline teave hüvitise taotlemise viiside kohta oleks kahjustatud isikutele kättesaadav sellisel kujul, mis võimaldab kergesti aru saada, millise organi poole nad peaksid pöörduma.
- (29) Lähetatud sõiduki puhul peaks kohustusliku liikluskindlustuskaitse eest vastutaval isikul olema võimalik valida, kas sõlmida kindlustusleping sõiduki registreerimise liikmesriigis või 30 päevaks alates kuupäevast, mil ostja kinnitas sõiduki kättesaamist, sihtliikmesriigis, isegi kui sõiduk ei ole veel ametlikult sihtliikmesriigis registreeritud. Teabekeskused sõiduki registreerimise liikmesriigis ja kui see on erinev, siis sihtliikmesriigis, ning mis tahes muus

asjaomases liikmesriigis, näiteks liikmesriigis, kus õnnetus toimus või kahjustatud isiku elukohaliikmesriigis, peaksid tegema koostööd, et tagada direktiivi 2009/103/EÜ artikli 23 kohaselt nende käes oleva lähetatud sõidukit käsitleva teabe kättesaadavus.

- (30) Kui õnnetus toimus haagisega, mille kohustuslik liikluskindlustus on sõlmitud veduki liikluskindlustusest eraldi, peaks kahjustatud isik juhul, kui liikmesriigi õigus seda võimaldab, saama esitada nõude haagise kindlustusandjale. Kahjustatud isikul peaks taotluse korral olema võimalik saada haagise kindlustusandjalt teavet veduki kindlustusandja isiku kohta või juhul, kui haagise kindlustusandja ei suuda veduki kindlustusandjat kindlaks teha, kuigi ta on teinud selleks mõistlikke jõupingutusi, teavet direktiivi 2009/103/EÜ artiklis 10 sätestatud hüvitamis-mehhanismi kohta.
- (31) Kui kindlustusvõtjad soovivad sõlmida kindlustusandjatega uusi kindlustuslepinguid, peaks nende kahjunõuete ajalugu olema kergesti autentitav, et lihtsustada varasemate kahjunõuete ajaloo tunnustamist uue kindlustuslepingu sõlmimisel. Et lihtsustada kahjunõuete ajaloo tõendite kontrollimist ja autentimist, on oluline, et nende tõendite sisu ja vorm oleks kõigis liikmesriikides sama. Lisaks ei tohiks kindlustusandjad, kes arvestavad liikluskindlustusmakske arvutamisel kahjunõuete ajaloo tõendeid, kedagi diskrimineerida kodakondsuse või kindlustusvõtja eelmise elukohaliikmesriigi alusel. Samuti peaksid kindlustusandjad teiste liikmesriikide kahjunõuete ajaloo tõendeid kohtlema riigisiseste kahjunõuete ajaloo tõenditega võrdselt ning rakendama teisest liikmesriigist pärit kliendi suhtes kõiki allahindlusi, mis on kättesaadavad samasugusele kodumaisele kliendile, sealhulgas liikmesriigi õigusaktidega nõutavaid allahindlusi, näiteks nn *bonus-malus*. Liikmesriikidel peaks olema võimalik võtta vastu riiklikke õigusakte *bonus-malus* süsteemide kohta, kuna taolised süsteemid on oma olemuselt riigisisised ja ilma piiriülese elemendita, ning seetõttu peaks subsidiaarsuse põhimõttest lähtuvalt nende süsteemidega seotud otsuste tegemine jääma liikmesriikidele. Et liikmesriigid saaksid kontrollida, kas ja kuidas kindlustusandjad käsitlevad kahjunõuete ajaloo tõendeid, peaksid kindlustusandjad avaldama üldise ülevaate oma poliitikast seoses kahjunõuete ajaloo kasutamise ja kindlustusmaksete arvutamisel. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/943⁽⁸⁾ kohaldamist, ei nõuta kindlustusandjatel tundliku äriteabe, näiteks tariifieskirjade üksikasjad, avaldamist.
- (32) Et tagada ühetaolised tingimused direktiivi 2009/103/EÜ rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamis-volitused kahjunõuete ajaloo tõendite sisu ja vormi osas. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽⁹⁾.
- (33) Liikmesriikidel peaks olema valikuvõimalus sertifitseerida vahendeid, mis võimaldavad tarbijatel võrrelda direktiivis 2009/103/EÜ sätestatud tingimustele vastavate liikluskindlustuse pakkujate hindu, tariife ja kindlustuskaitset. Selliseid nõuetekohaselt sertifitseeritud vahendeid võib tähistada nimetusega „liikluskindlustuse sõltumatud hinnavõrdlusvahendid“. Lisaks peaks liikmesriikidel olema võimalik luua avaliku sektori asutuste hallatavaid avaliku sektori hinnavõrdlusvahendeid.
- (34) Nõuete sujuva käsitlemise tagamiseks juhul, kui liikmesriigi õiguse kohaselt nõutakse õnnetusjuhtumi aruannet, mis tagab kahjustatud isikule õiguse saada pädevatelt asutustelt õnnetusjuhtumi aruande koopia, on tähtis, et see oleks kahjustatud isikule aegsasti kättesaadav.
- (35) Tagamaks, et liikluskindlustuskaitse miinimumsummad aja jooksul ei väheneks, tuleks komisjonile anda volitused võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte nende miinimumsummade ajakohastamiseks, et kajastada majanduse olukorra muutumist.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/943, milles käsitletakse avalikustamata oskusteabe ja äriteabe (ärisaladuste) ebaseadusliku omandamise, kasutamise ja avalikustamise vastast kaitset (ELT L 157, 15.6.2016, lk 1).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (36) Käesoleva direktiivi alusel delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel on eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁽¹⁰⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (37) Osana direktiivi 2009/103/EÜ toimimise hindamisest peaks komisjon jälgima selle direktiivi kohaldamist, võttes arvesse kahjustatud isikute arvu, piiriüleste maksejõuetusjuhtumitega seotud makseviivitustest põhjustatud tasumata nõuete summat, minimaalseid hüvitamise piirmäärasid liikmesriikides, piiriüleses liikluses liikluskindlustuseta sõiduki juhtimisega seotud nõuete summat ning kahjunõuete ajaloo tõenditega seotud kaebuste arvu.
- (38) Lisaks peaks komisjon koostama aruande, milles hinnatakse kindlustusandja maksejõuetuse korral kahjustatud isikutele hüvitise maksmiseks loodud või volitatud hüvitamisorganite toimimist, koostööd ja rahastamist. Vajaduse korral tuleks aruandele lisada seadusandlik ettepanek.
- (39) Komisjon peaks tehnoloogia arengut (sealhulgas täis- ja poolautonoomsete sõidukite kasutamise kasvu) silmas pidades jälgima samuti direktiivi 2009/103/EÜ kohaldamist ja selle läbi vaatama, et tagada direktiivi jätkuv eesmärgipärasus, milleks on kaitsta võimalikke liiklusõnnetustes kahjustatud isikuid. Komisjon peaks analüüsima, kuidas kindlustusandjad kasutavad süsteeme, mille puhul kindlustusmakseid mõjutavad kindlustusvõtja kahjunõuete ajaloo tõendid. Komisjon peaks hindama ka piiriülesteks kindlustuskontrollideks kasutatavate infosüsteemide infovahetuse tulemuslikkust.
- (40) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, eelkõige eesmärki tagada liiklusõnnetustes kahjustatud isikute võrdne minimaalne kaitse kogu liidus, tagada nende kaitse kindlustusandja maksejõuetuse korral ning tagada üle liidu sisepiiride liikuvate võimalike kindlustusvõtjate kahjunõuete ajaloo tõendite võrdne kohtlemine kindlustusandjate poolt, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (41) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta⁽¹¹⁾ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate liikmesriigi õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud.
- (42) Seepärast tuleks direktiivi 2009/103/EÜ vastavalt muuta,

⁽¹⁰⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

⁽¹¹⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2009/103/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 esimest lõiku muudetakse järgmiselt:

a) punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1) „sõiduk“ –

a) igasugune üksnes mehhaanilise jõuallikaga maismaasõiduk, mis ei sõida rööbastel ja mille

i) valmistajakiirus on üle 25 km/h või

ii) suurim netomass on üle 25 kg ja valmistajakiirus on üle 14 km/h;

b) kõik koos punktis a osutatud sõidukiga kasutatavad ühendatud või ühendamata haagised.

Ilma et see piiraks punktide a ja b kohaldamist, ei loeta käesolevas direktiivis nimetatud sõidukiteks üksnes füüsilise puudega inimeste jaoks ette nähtud ratastoolisõidukeid;“;

b) lisatakse järgmine punkt:

„1a) „sõiduki kasutamine“ – sõiduki igasugune kasutamine, mis on õnnetuse toimumise hetkel kooskõlas selle sõiduki transpordivahendina kasutamise otstarbega, sõltumata sõiduki omadustest, maastikust, mille mootorsõidukit kasutatakse, ja sellest, kas sõiduk seisab või liigub;“;

c) punkt 2 asendatakse järgmisega:

„2) „kahjustatud isik“ – isik, kellel on õigus saada hüvitist seoses sõidukite põhjustatud kaotuse või kahjuga;“;

d) lisatakse järgmine punkt:

„8) „päritoluliikmesriik“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ (*) artikli 13 punkti 8 alapunktis a määratletud päritoluliikmesriik.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).“

2) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Iga liikmesriik võtab artiklit 5 arvestades kõik vastavad meetmed, et tagada sellise sõiduki kasutamisel, mille põhiasukoht on tema territooriumil, tsiviilvastutuskindlustuse olemasolu.“;

b) esimese lõigu järele lisatakse järgmine lõik:

„Käesolevat direktiivi ei kohaldata sõidukite kasutamise suhtes motosportiüritustel ja -tegevustes, mis hõlmavad võidusõite, võistlusi, koolitust, katsetusi ja esitlusi liikmesriigis asuval piiratud ja tähistatud alal, kui liikmesriik tagab, et tegevuse korraldaja või mis tahes muu isik on sõlminud alternatiivse kindlustus- või tagatiskokkuleppe, mis katab mis tahes kolmandale isikule, sealhulgas pealtvaatajatele ja muudele kõrvalseisjatele tekitatud kahju, kuid mitte tingimata osalevatele juhtidele ja nende sõidukitele tekitatud kahju.“

3) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 4

Kindlustuse kontroll

1. Liikmesriigid hoiduvad tsiviilvastutuskindlustuse kontrollimisest sõidukite puhul, mille põhiasukoht on teise liikmesriigi territooriumil ning sõidukite puhul, mille põhiasukoht on kolmanda riigi territooriumil ja mis sisenevad nende territooriumile teise liikmesriigi territooriumilt.

Liikmesriigid võivad siiski läbi viia kindlustuse kontrolle tingimusel, et need on mittediskrimineerivad, vajalikud ja proportsionaalsed taotletava eesmärgi saavutamiseks ning

- a) neid viiakse läbi kontrolli käigus, mille eesmärgiks ei ole üksnes kindlustuse kontrollimine või
- b) need on osa riigi territooriumil kehtivast üldisest kontrollisüsteemist, mida kohaldatakse ka nende sõidukite suhtes, mille põhiasukoht on kontrolli teostava liikmesriigi territooriumil, ega nõua sõiduki peatumist.

2. Vastutava töötaja suhtes kohaldatava liikmesriigi õiguse kohaselt võib vajaduse korral isikuandmeid töödelda, et võidelda liikluskindlustuseta sõidukite juhtimise vastu muudes liikmesriikides kui see, kus sõidukid tavapärastel asuvad. See õigusakt peab olema kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679 (*) ja selles tuleb sätestada ka asjakohased meetmed, et kaitsta andmesubjekti õigusi ja vabadusi ning õigustatud huve.

Liikmesriikide meetmete puhul tuleb eelkõige täpsustada andmete töötlemise täpne eesmärk, viidata asjakohasele õiguslikule alusele, täita asjakohaseid turvanõudeid, lähtuda vajalikkuse, proportsionaalsuse ja eesmärgi piirangu põhimõtetest ning kehtestada proportsionaalne andmete säilitamisaeg. Käesoleva artikli kohaselt üksnes kindlustuskontrolli tegemise eesmärgil töödeldavaid andmeid säilitatakse ainult nii kaua, kui on selle eesmärgi saavutamiseks vajalik, ning need kustutatakse täielikult kohe, kui eesmärk on saavutatud. Kui kindlustuskontrolli käigus selgub, et sõidukil on käesoleva direktiivi artikli 3 kohane kohustuslik kindlustus, kustutab vastutav töötaja need andmed viivitamata. Kui kindlustuskontrolli käigus ei ole võimalik tuvastada, kas sõidukil on käesoleva direktiivi artikli 3 kohane kohustuslik kindlustus, säilitatakse neid andmeid vaid piiratud aja jooksul, mis ei ületa kindlustuskaitse olemasolu kindlakstegemiseks vajalikku päevade arvu.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).“

4) Artiklisse 5 lisatakse järgmised lõiked:

„3. Liikmesriik võib teha erandi artiklist 3 sõidukite puhul, mis on ajutiselt või alaliselt kasutusest kõrvaldatud ja mille kasutamine on keelatud, tingimusel et on kehtestatud ametlik haldusmenetlus või muu liikmesriigi õiguse kohaselt kontrollitav meede.

Iga liikmesriik peab sellise erandi tegemisel tagama, et esimeses lõigus osutatud sõidukeid koheldakse samal viisil kui sõidukeid, mille puhul ei ole artiklis 3 sätestatud kindlustamiskohustus täidetud.

Sellisel juhul esitab õnnetuse toimumiskoha liikmesriigi tagatisfond nõude selle liikmesriigi tagatisfondi vastu, kus on sõiduki põhiasukoht.

4. Liikmesriik võib oma õiguse kohaselt teha erandeid artiklist 3 sõidukite puhul, mida kasutatakse üksnes piiratud juurdepääsuga aladel.

Iga liikmesriik peab sellise erandi tegemisel tagama, et esimeses lõigus osutatud sõidukeid koheldakse samal viisil kui sõidukeid, mille puhul ei ole artiklis 3 sätestatud kindlustamiskohustus täidetud.

Sellisel juhul esitab õnnetuse toimumiskoha liikmesriigi tagatisfond nõude selle liikmesriigi tagatisfondi vastu, kus on sõiduki põhiasukoht.

5. Liikmesriik võib oma õiguse kohaselt teha erandeid artiklist 3 sõidukite puhul, mida ei lubata kasutada üldkasutatavatel teedel.

Iga liikmesriik peab artiklist 3 esimeses lõigus osutatud sõidukite suhtes erandi tegemisel tagama, et neid sõidukeid koheldakse samal viisil kui sõidukeid, mille puhul ei ole artiklis 3 sätestatud kindlustamiskohustus täidetud.

Sellisel juhul esitab õnnetuse toimumiskoha liikmesriigi tagatisfond nõude selle liikmesriigi tagatisfondi vastu, kus on sõiduki põhiasukoht.

6. Kui liikmesriik teeb vastavalt lõikele 5 erandi artiklist 3 sõidukite puhul, mida ei ole lubatud kasutada üldkasutatavatel teedel, võib ta teha ka erandeid artiklist 10 seoses kahju hüvitamisega, mida sellised sõidukid on tekitanud aladel, mis liikmesriigi õigusaktidega määratletud õiguslike või füüsiliste piirangute tõttu ei ole üldsusele juurdepääsetavad.

7. Liikmesriigid teavitavad komisjoni lõigetes 3–6 osutatud erandite tegemisest ja eelkõige selliste erandite rakendamise korrast. Komisjon avaldab selliste erandite loetelu.“

5) Artikkel 9 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 9

Minimaalsed hüvitamise määrad

1. Ilma et see piiraks võimalike suuremate tagatiste sätestamist liikmesriikides, nõuab iga liikmesriik, et artiklis 3 nimetatud kindlustus oleks kohustuslik järgmiste minimaalsete summade ulatuses:

- a) isikukahju puhul 6 450 000 eurot õnnetuse kohta, sõltumata kahjustatud isikute arvust, või 1 300 000 eurot kahjustatud isiku kohta;
- b) varakahju puhul 1 300 000 eurot õnnetuse kohta olenemata kahjustatud isikute arvust.

Nende liikmesriikide puhul, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, konverteeritakse summad asjaomasesse omavääringusse, kasutades 22. detsembril 2021 kehtivat vahetuskurssi, mis on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*.

2. Iga viie aasta järel alates 22. detsembrist 2021 vaatab komisjon läbi lõikes 1 osutatud summad kooskõlas ühtlustatud tarbijahinnaindeksiga (ÜTHI), mis on koostatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2016/792 (*).

Komisjonil võtab kooskõlas artikliga 28b vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse nende summade kohandamist ühtlustatud tarbijahinnaindeksiga, kuue kuu jooksul pärast iga viieaastase perioodi lõppu.

Nende liikmesriikide puhul, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, konverteeritakse summad asjaomasesse omavääringusse, kasutades uute miinimumsummade arvutamise kuupäeval kehtivat vahetuskurssi, mis on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/792, mis käsitleb tarbijahindade harmoneeritud indekseid ja eluaseme hinnaindeksit ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 2494/95 (ELT L 135, 24.5.2016, lk 11).“

- 6) 4. peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„4. PEATÜKK

TUNDMATU SÕIDUKI VÕI SÕIDUKI, MILLE PUHUL EI OLE ARTIKLIS 3 SÄTESTATUD KINDLUSTAMISKOHUSTUS TÄIDETUD, POOLT TEKITATUD KAHJU HÜVITAMINE NING HÜVITISE MAKSMINE MAKSEJÕUETUSE KORRAL“.

- 7) Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

- a) lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Esimene lõik ei piira liikmesriikide õigust pidada organi makstavat hüvitist subsidiaarseks või mittesubidiaarseks ega õigust sätestada nõuete lahendamise organi ja õnnetusjuhtumi põhjustamise eest vastutava isiku või isikute ja muude kindlustusandjate või sotsiaalkindlustusorganite vahel, kes peavad kahjustatud isikule sama õnnetuse osas hüvitist maksuma. Liikmesriigid ei või organil siiski lubada, et hüvitise maksmise tingimus oleks see, kas kahjustatud isik suudab kuidagi tõendada, et vastutav isik ei suuda hüvitist maksta või keeldub seda tegemast.“;

- b) lõikes 2 asendatakse esimene lõik järgmisega:

„2. Kahjustatud isik võib igal juhul pöörduda otse kõnealuse organi poole, kes on pärast seda, kui ta on kahjustatud isikult nõutud teabe saanud, kohustatud andma talle põhjendatud vastuse võimaliku hüvitise maksmise kohta.“;

- c) lõike 3 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Kui organ on maksnud hüvitist tõsise isikukahju eest samas õnnetuses kahjustatud isikule, milles tundmatu sõiduk tekitas varakahju, ei või liikmesriigid siiski välistada varakahju eest hüvitise maksmist põhjusel, et sõiduk on tundmatu. Sellest olenemata võivad liikmesriigid nimetatud varakahju puhul ette näha kuni 500 euro suuruse kahjustatud isiku omavastutuse.“;

- d) lõige 4 asendatakse järgmisega (muudatus ei puuduta eestikeelset versiooni):

„4. Iga liikmesriik kohaldab organi poolse hüvitise maksmise suhtes oma õigus- ja haldusnorme, ilma et see piiraks ühtegi teist kahjustatud isikule soodsamat tava.“

- 8) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 10a

Kahjustatud isikute kaitse kindlustusandja maksejõuetuse korral kahju eest, mis tuleneb nende elukohaliikmesriigis toimunud õnnetusest

1. Iga liikmesriik loob organi või volitab mõnd organit, kellele usaldatakse ülesanne maksta kahjustatud isikutele, kes elavad nende territooriumil, vähemalt kindlustuskohustuse piires hüvitist varalise kahju või isikukahju eest, mille on põhjustanud sõiduk, mis on kindlustatud kindlustusandja poolt, alates hetkest, mil

- a) kindlustusandja suhtes on algatatud pankrotimenetlus või

- b) kindlustusandja suhtes on algatatud direktiivi 2009/138/EÜ artikli 268 lõike 1 punktis d määratletud lõpetamismenetlus.

2. Iga liikmesriik võtab asjakohased meetmed tagamaks, et lõikes 1 osutatud organil on piisavalt vahendeid, et maksta kahjustatud isikutele hüvitist vastavalt lõikes 10 sätestatud eeskirjadele, kui hüvitist tuleb maksta lõike 1 punktides a ja b sätestatud olukordades. Need meetmed võivad hõlmata rahaliste sissেমaksete tegemise nõudeid, tingimustel et need on kehtestatud üksnes kindlustusandjatele, kellele on tegevusloa andnud nõuded kehtestanud liikmesriik.

3. Ilma et see piiraks direktiivi 2009/138/EÜ artiklist 280 tulenevaid kohustusi, tagab iga liikmesriik, et kui pädev kohus või mis tahes muu pädev asutus annab korralduse või teeb otsuse algatada kindlustusandja suhtes, kelle päritoluliikmesriik see liikmesriik on, lõike 1 punktis a või b osutatud menetlus, siis see korraldus või otsus tehakse

üldsusel kättesaadavaks. Kindlustusandja päritoluliikmesriigis asuv lõikes 1 osutatud organ tagab, et kõiki lõikes 1 osutatud organeid kõikides liikmesriikides teavitatakse viivitamata kõnealusel korraldusest või otsusest.

4. Kahjustatud isik võib nõude esitada otse lõikes 1 osutatud organile.

5. Pärast nõude saamist teavitab lõikes 1 osutatud organ kindlustusandja päritoluliikmesriigi samaväärset organit ja kindlustusandjat, kelle suhtes on algatatud pankroti- või lõpetamismenetlus, või selle haldurit või likvideerijat, nagu on määratletud vastavalt direktiivi 2009/138/EÜ artikli 268 lõike 1 punktides e ja f, sellest, et ta on saanud kahjustatud isikult nõude.

6. Kindlustusandja, kelle suhtes on algatatud pankroti- või lõpetamismenetlus, või tema haldur või likvideerija teavitab lõikes 1 osutatud organit, kui ta hüvitab või keeldub vastutusest seoses nõudega, mille on saanud ka lõikes 1 osutatud organ.

7. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud organ esitab (muu hulgas kahjustatud isikult taotluse alusel saadud teabe põhjal) kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil kahjustatud isik esitas organile oma hüvitisenõude, käesoleva lõike teises lõigus sätestatud põhjendatud hüvitisepakkumise või põhjendatud vastuse kooskõlas kohaldatava liikmesriigi õigusega.

Esimese lõigu kohaldamisel teeb organ järgmist:

- a) teeb põhjendatud hüvitisepakkumise, kui ta on teinud kindlaks, et on kohustatud maksma hüvitist vastavalt lõike 1 punktile a või b, et nõuet ei vaidlustata ja kahjuhüvitis on osaliselt või täielikult kindlaks määratud;
- b) annab põhjendatud vastuse nõudes esitatud argumentidele, kui ta on teinud kindlaks, et ei ole lõike 1 punktide a või b kohaselt kohustatud hüvitist maksma, või kui vastutusest keeldutakse või seda ei ole selgelt kindlaks määratud või kui kahjuhüvitis ei ole täielikult kindlaks määratud.

8. Kui hüvitist tuleb maksta vastavalt lõike 7 teise lõigu punktile a, maksab lõikes 1 osutatud organ kahjustatud isikule hüvitise põhjendamatu viivituse ja igal juhul kolme kuu jooksul alates sellest, kui kahjustatud isik on lõike 7 teise lõigu punktis a osutatud põhjendatud hüvitisepakkumise vastu võtnud.

Kui kahju on ainult osaliselt kindlaks määratud, kohaldatakse esimeses lõigus sätestatud hüvitise maksmist käsitlevaid nõudeid selle osaliselt kindlaks määratud kahju suhtes ning alates vastava põhjendatud hüvitisepakkumise vastuvõtmise hetkest.

9. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud organil on käesolevas artiklis osutatud menetluse kõigis etappides kõik vajalikud volitused ja pädevused, et teha õigeaegselt koostööd teiste selliste organitega teistes liikmesriikides, artikli 25a alusel loodud või volitatud organitega kõikides liikmesriikides ja teiste huvitatud isikutega, sealhulgas kindlustusandjaga, kelle suhtes on algatatud pankroti- või lõpetamismenetlus, selle halduri või likvideerijaga, ning liikmesriikide pädevate asutustega. Selline koostöö hõlmab teabe taotlemist, saamist ja esitamist, sealhulgas vajaduse korral konkreetsete nõuete üksikasjade kohta.

10. Kui lõikes 1 osutatud kindlustusandja päritoluliikmesriik on teine kui see, kus asub kahjustatud isik, on lõikes 1 osutatud organil, kes kooskõlas lõikega 8 on maksnud kahjustatud isikule hüvitise tema elukohaliikmesriigis, õigus nõuda hüvitisena makstud summa täielikku hüvitamist lõikes 1 osutatud organilt liikmesriigis, mis on vastutava poole kindlustuspoliisi välja andnud kindlustusandja päritoluliikmesriik.

Kui lõikes 1 osutatud organ kindlustusandja päritoluliikmesriigis on saanud hüvitisenõude, teeb ta vastavalt lõikele 8 makse kahjustatud isiku elukohaliikmesriigi lõikes 1 osutatud organile, kes on hüvitise kahjustatud isikule välja maksnud, mõistliku aja jooksul, mis ei ületa kuut kuud, välja arvatud juhul, kui nimetatud organid on kirjalikult kokku leppinud teisiti.

Esimese lõigu kohaselt hüvitist maksnud organil tekib kahjustatud isiku õiguste osas nõudeõiguse üleminek õnnetuse põhjustanud isiku või tema kindlustusandja vastu, välja arvatud õigused õnnetuse põhjustanud kindlustusvõtja või õnnetuse põhjustanud muu kindlustatud isiku vastu sellises ulatuses, nagu nimetatud kindlustusvõtja või kindlustatud isiku vastutuse katab maksejõuetu kindlustusandja vastavalt kohaldatavale liikmesriigi õigusele. Iga liikmesriik on kohustatud tunnustama nimetatud nõudeõiguse üleminekut nii, nagu teine liikmesriik seda ette näeb.

11. Lõiked 1–10 ei piira liikmesriikide õigust:

- a) pidada lõikes 1 osutatud organi makstavat hüvitist teisejärguliseks või esmajärguliseks;
- b) sätestada sama õnnetusjuhtumit käsitlevate nõuete lahendamine järgmiste poolte vahel:
  - i) lõikes 1 osutatud organ;
  - ii) õnnetuse põhjustamise eest vastutav isik või isikud;
  - iii) muud kindlustusandjad või sotsiaalkindlustusorganid, kes peavad kahjustatud isikule hüvitist maksma.

12. Liikmesriigid ei tohi lubada lõikes 1 osutatud organil seada hüvitise maksmist sõltuvusse käesolevas direktiivis sätestamata nõuetest. Eelkõige ei tohi liikmesriigid lubada lõikes 1 osutatud organil seada hüvitise maksmist sõltuvusse nõudest, et kahjustatud isik peab tõendama, et vastutav juriidiline või füüsiline isik ei saa maksta või keeldub maksmast.

13. Lõikes 1 osutatud organid või käesoleva lõike teises lõigus osutatud üksused püüavad sõlmida kokkuleppe hiljemalt 23. detsembriks 2023, et rakendada käesolevat artiklit, mis käsitleb nende ülesandeid ja kohustusi ning tagasimaksmise korda vastavalt käesolevale artiklile.

Sellel eesmärgil teeb iga liikmesriik hiljemalt 23. juuniks 2023 järgmist:

- a) loob lõikes 1 osutatud organi või volitab mõnd organit ning annab neile õiguse pidada läbirääkimisi sellise kokkuleppe üle ja seda sõlmida, või
- b) määravad üksuse ning annavad sellele õiguse pidada läbirääkimisi ja sõlmida selline kokkulepe, mille osaliseks lõikes 1 osutatud organid saavad nende loomisel või volitamisel.

Esimeses lõigus osutatud kokkuleppes teatatakse komisjonile viivitamata.

Kui esimeses lõigus osutatud kokkulepet ei sõlmita hiljemalt 23. detsembriks 2023, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artiklis 28b osutatud menetlusega vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada lõikes 1 osutatud asutuste menetluslikke ülesandeid ja kohustusi seoses tagasimaksmisega.“

9) Artikli 11 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Kui artikli 10 lõikes 1 osutatud organi ja tsiviilvastutuskindlustuse pakkuja vahel tekib vaidlus selle üle, kumb neist peaks kahjustatud isikule hüvitist maksma, võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed selleks, et määrata üks kõnealustest pooltest, kes vastutab esialgu selle eest, et kahjustatud isikule makstaks hüvitist viivitamata.“

10) 5. peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„5. PEATÜKK

KAHJUSTATUD ISIKUTE ERIKATEGOORIAD, VÄLJAARVAMISKLAUSLID, ÜHTNE KINDLUSTUSMAKSE, ÜHEST LIIKMESRIIGIST TEISE LÄHETATUD SÕIDUK“.

11) Artikli 12 pealkiri asendatakse järgmisega:

„Kahjustatud isikute erikategooriad“.

12) Artiklit 13 muudetakse järgmiselt:

a) lõikes 1:

i) asendatakse esimese lõigu sissejuhatav osa järgmisega:

„1. Iga liikmesriik võtab vastavad meetmed, tagamaks, et kõiki artikli 3 kohaselt väljaantud kindlustuspoliisis sisalduvaid lepingu tingimusi või õigusaktide sätteid peetaks kohaldamisel õigustühisteks, kui tegemist on õnnetuses kahjustatud kolmandate isikute nõuetega, ja sätete või lepingu tingimustega jäetakse kindlustuse alt välja sõidukid, mida kasutavad või juhivad.“;

ii) kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid võivad oma territooriumil toimunud õnnetuste puhul loobuda esimese lõigu sätete kohaldamisest, kui kahjustatud isik võib kantud kahju eest hüvitist saada sotsiaalkindlustusorganilt.“;

b) lõike 2 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid, kes on varastatud või vägivalda kasutades omandatud sõidukite puhul ette näinud, et hüvitist maksab artikli 10 lõikes 1 nimetatud organ, võivad varakahju puhul näha ette kahjustatud isiku kuni 250 euro suuruse omavastutuse.“

13) Artikli 15 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Erandina direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punkti 13 alapunktist b, kui sõiduk on lähetatud ühest liikmesriigist teise, käsitletakse riski tekkimise liikmesriigina kohustusliku liikluskindlustuskaitse eest vastutava isiku valikul kas registreerimisliikmesriiki või kohe, kui ostja on sõiduki tarne vastu võtnud, sihtliikmesriiki 30 päeva jooksul, isegi kui sõiduk ei ole veel ametlikult sihtliikmesriigis registreeritud.“

Liikmesriigid tagavad, et artiklis 23 osutatud teabekeskus, mis asub liikmesriigis, kus sõiduk on registreeritud, teabekeskus sihtliikmesriigist, kui see on erinev, ja mis tahes muust asjaomasest liikmesriigist, näiteks liikmesriigist, kus õnnetus toimus, või liikmesriigist, kus on kahjustatud isiku elukoht, teevad omavahel koostööd, tagamaks et vajalik teave, mis neil artikli 23 kohaselt lähetatud sõiduki kohta olemas on, tehakse kättesaadavaks.“

14) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 15a

Sõiduki pukseeritava haagisega seotud õnnetustes kahjustatud isikute kaitse

1. Kui õnnetuse põhjustasid veduk ja selle pukseeritav haagis, ja kui haagisel on eraldi tsiviilvastutuskindlustus, võib kahjustatud isik esitada oma nõude otse haagise kindlustanud kindlustusandja vastu, kui:

a) haagist on võimalik identifitseerida, kuid seda vedanud mootorsõidukit ei ole võimalik identifitseerida, ja

b) kohaldatava liikmesriigi õiguse kohaselt peab haagise kindlustusandja maksma hüvitist.

Kindlustusandja, kes on kahjustatud isikule hüvitist maksnud, pöördub veduki kindlustanud kindlustusandja või artikli 10 lõikes 1 osutatud organi poole, juhul kui see on ette nähtud ja sel määral, nagu see on ette nähtud kohaldatava liikmesriigi õigusega.

Käesolev lõige ei piira sellist liikmesriigi õiguse kohaldamist, millega nähakse ette kahjustatud isikule soodsamad normid.

2. Kui õnnetuse põhjustasid veduk ja selle pukseeritav haagis, peab haagise kindlustusandja, välja arvatud juhul, kui ta on kohaldatava liikmesriigi õiguse kohaselt kohustatud maksma täielikku hüvitist, kahjustatud isiku taotlusel viivitamata teatama talle:

a) veduki kindlustusandja andmed või

b) kui haagise kindlustusandja ei suuda veduki kindlustusandjat tuvastada, artiklis 10 sätestatud hüvitismehhanismi.“

15) Artikkel 16 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 16

Tõend kolmandate isikute hüvitisnõuete või nende puudumise kohta

Liikmesriigid tagavad, et kindlustusvõtjal on õigus igal ajal taotleda tõendit kolmandate isikute hüvitisnõuete või nende puudumise kohta kindlustuslepinguga kaetud sõiduki või sõidukite kohta vähemalt lepingulisele suhtele eelneva viie aasta jooksul (edaspidi „kahjunõuete ajaloo tõend“).

Kindlustusandja või organ, mis on liikmesriigi poolt määratud kohustuslikku kindlustust sõlmima või nimetatud tõendeid koostama, väljastab kindlustusandjale nimetatud kahjunõuete ajaloo tõendi viieteistkümne päeva jooksul pärast taotluse esitamist. Nad kasutavad selleks kahjunõuete ajaloo tõendi vormi.

Liikmesriigid tagavad, et teiste kindlustusandjate või muude teises lõigus osutatud organite väljastatud kahjunõuete ajaloo tõendite arvessevõtmisel ei kohtle kindlustusandjad kindlustusvõtjaid diskrimineerivalt ega suurenda nende kindlustusmakset tulenevalt nende kodakondsusest või üksnes nende eelmise elukohaliikmesriigi alusel.

Liikmesriigid tagavad, et kui kindlustusandja võtab kindlustusmaksete kindlaksmääramisel arvesse kahjunõuete ajaloo tõendeid, võrdsustab ta teistes liikmesriikides välja antud tõendid teises lõigus osutatud kindlustusandja või organite poolt samas liikmesriigis välja antud tõenditega, sealhulgas mis tahes allahindluste kohaldamisel.

Liikmesriigid tagavad, et kindlustusandjad avaldavad üldise ülevaate oma poliitikast kahjunõuete ajaloo tõendite kasutamise kohta kindlustusmaksete arvutamisel.

Komisjon võtab hiljemalt 23. juuliks 2023 vastu rakendusaktid, millega näidismuudatuste kujul nähakse ette teises lõigus osutatud kahjunõuete ajaloo tõendite vorm ja sisu. See näidismuudatus peab sisaldama teavet järgneva kohta:

- a) kahjunõuete ajaloo tõendi väljastanud kindlustusandja või organi andmed;
- b) kindlustusvõtja andmed, sealhulgas tema kontaktandmed;
- c) kindlustatud sõiduk ja selle valmistajatehase tähis;
- d) sõiduki kindlustuskaitse kehtivuse algus- ja lõppkuupäev;
- e) kolmandate osapoolte hüvitisnõuete arv, mis on rahuldatud kindlustusvõtja kindlustuslepingu alusel kahjunõuete ajaloo tõenditega hõlmatud ajavahemikul, sealhulgas iga nõude esitamise kuupäev;
- f) lisateave, mis on asjakohane liikmesriikides kohaldatavate normide või tavade kohaselt.

Enne kõnealuste rakendusaktide vastuvõtmist konsulteerib komisjon kõigi huvitatud isikutega ja teeb liikmesriikidega tihedat koostööd.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 28a lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.“

16) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 16a

Liikluskindlustuse hinnavõrdlusvahendid

1. Liikmesriigid võivad sertifitseerida vahendid, mis võimaldavad tarbijatel tasuta võrrelda erinevate artiklis 3 osutatud kohustusliku kindlustuse pakkujate hindu, tariife ja kindlustuskaitset, kui lõike 2 tingimused on täidetud.

2. Lõikes 1 osutatud võrdlusvahend:

- a) toimib artiklis 3 osutatud kohustusliku kindlustuse pakkujatest sõltumatult ja tagab, et teenusepakkujaid koheldakse otsingutulemustes võrdselt;
- b) avalikustab selgelt võrdlusvahendi omanikud ja operaatorid;
- c) esitab selged ja objektiivsed kriteeriumid, millel võrdlus põhineb;
- d) kasutab selget ja üheselt mõistetavat keelt;
- e) pakub täpset ja ajakohastatud teavet ning näitab viimase ajakohastamise aega;
- f) on kättesaadav igale artiklis 3 osutatud kohustusliku kindlustuse pakkujale, tehes kättesaadavaks asjakohase teabe, ja sisaldab laia valikut pakkumisi, mis hõlmavad märkimisväärset osa liikluskindlustusturust, ning juhul kui esitatav teave ei anna turust täielikku ülevaadet, antakse sellest kasutajale enne tulemuste kuvamist selgelt teada;
- g) näeb ette tõhusa menetluse ebaõigest teabest teatamiseks;
- h) sisaldab avaldust, et hinnad põhinevad esitatud tabel ega ole kindlustusandjatele siduvad.“

17) Artiklit 23 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Liikmesriigid tagavad, et kindlustussandjad või muud üksused on kohustatud esitama lõike 1 punktides a, i, ii ja iii osutatud teabe teabekeskustele ning teavitama neid alati, kui kindlustuspoliis kaotab kehtivuse või muul viisil ei hõlma enam registreerimisnumbriga sõidukit.“;

b) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Lõigetest 1–5 tulenevate isikuandmete töötlemine toimub kooskõlas määrusega (EL) 2016/679.“

18) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 25a

Kahjustatud isikute kaitse kindlustusandja maksejõuetuse korral kahju eest, mis tuleneb muust kui nende elukohaliikmesriigis toimunud õnnetusest

1. Iga liikmesriik loob organi või volitab mõnd organit, kelle ülesandeks on maksta artikli 20 lõikes 1 osutatud juhtudel tema territooriumil elavatele kahjustatud isikutele vähemalt kindlustuskohustuse piires hüvitist varalise kahju või isikukahju eest, mille on põhjustanud kindlustusandja poolt kindlustatud sõiduk, alates hetkest, mil:

- a) kindlustusandja suhtes algatati pankrotimenetlus või
- b) kindlustusandja suhtes algatati direktiivi 2009/138/EÜ artikli 268 lõike 1 punktis d määratletud lõpetamismenetlus.

2. Iga liikmesriik võtab asjakohased meetmed tagamaks, et lõikes 1 osutatud organil on piisavalt vahendeid, et maksta kahjustatud isikutele hüvitist vastavalt lõikes 10 sätestatud normidele, kui hüvitist tuleb maksta lõike 1 punktides a ja b sätestatud olukordades. Need meetmed võivad hõlmata rahaliste sissemaksete tegemise nõudeid, tingimusel et need on kehtestatud üksnes kindlustusandjatele, kellele on tegevusloa andnud nõuded kehtestanud liikmesriik.

3. Ilma et see piiraks direktiivi 2009/138/EÜ artiklist 280 tulenevaid kohustusi, tagab iga liikmesriik, et kui pädev kohus või muu pädev asutus annab korralduse või teeb otsuse algatada kindlustusandja suhtes, kelle päritoluliikmesriik see liikmesriik on, lõike 1 punktis a või b osutatud menetlus, siis see korraldus või otsus avalikustatakse. Kindlustusandja päritoluliikmesriigis asuv lõikes 1 osutatud organ tagab, et kõiki lõikes 1 osutatud organeid ja kõiki artiklis 24 osutatud hüvitamisorganeid kõikides liikmesriikides teavitatakse viivitamata kõnealusest korraldusest või otsusest.

4. Kahjustatud isik võib esitada nõude otse lõikes 1 osutatud organile.
5. Pärast nõude saamist teatab lõikes 1 osutatud organ kindlustusandja päritoluliikmesriigi samaväärsele organile, kahjustatud isiku elukohaliikmesriigi artikli 24 lõike 1 kohasele hüvitusorganile ning kindlustusandjale, kelle suhtes on algatatud pankroti- või lõpetamismenetlus, või selle haldurile või likvideerijale, nagu on määratletud vastavalt direktiivi 2009/138/EÜ artikli 268 lõike 1 punktides e ja f, et ta on saanud kahjustatud isikult nõude.
6. Kindlustusandja, kelle suhtes on algatatud pankroti- või lõpetamismenetlus, või tema haldur või likvideerija teavitab lõikes 1 osutatud organit, kui ta maksab välja hüvitise või keeldub vastutusest seoses nõudega, mille on saanud ka lõikes 1 osutatud organ.
7. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud organ esitab kahjustatud isikule kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil kahjustatud isik esitas organile hüvitenõude, muu hulgas kahjustatud isiku taotlusel esitatud teabe alusel käesoleva lõike teises lõigus sätestatud põhjendatud hüvitisepakkumise või põhjendatud vastuse kooskõlas kohaldatava liikmesriigi õigusega.

Esimese lõigu kohaldamisel teeb organ järgmist:

- a) teeb põhjendatud hüvitisepakkumise, kui ta on teinud kindlaks, et on kohustatud maksma hüvitist vastavalt lõike 1 punktile a või b, et nõuet ei vaidlustata ja kahjuhüvitis on osaliselt või täielikult kindlaks määratud;
  - b) annab põhjendatud vastuse nõude punktidele, kui ta on teinud kindlaks, et ei ole lõike 1 punktide a või b kohaselt kohustatud hüvitist maksma, või kui vastutusest keeldutakse või seda ei ole selgelt kindlaks määratud või kui kahjuhüvitist ei ole täielikult kindlaks määratud.
8. Kui hüvitist tuleb maksta vastavalt lõike 7 teise lõigu punktile a, maksab lõikes 1 osutatud organ kahjustatud isikule hüvitise välja põhjendamatu viivitusega ja igal juhul kolme kuu jooksul alates sellest, kui kahjustatud isik on lõike 7 teise lõigu punktis a osutatud põhjendatud hüvitisepakkumise vastu võtnud.

Kui kahju on ainult osaliselt kindlaks määratud, kohaldatakse esimeses lõigus sätestatud hüvitise maksmist käsitlevaid nõudeid selle osaliselt kindlaks määratud kahju suhtes ning alates vastava põhjendatud hüvitisepakkumise vastuvõtmise hetkest.

9. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud organil on kõik vajalikud volitused ja pädevused, et teha käesolevas artiklis osutatud menetluse kõigis etappides õigeaegselt koostööd teiste selliste organitega teistes liikmesriikides, artiklite 10a ja 24 alusel loodud või volitatud organitega kõikides liikmesriikides ja teiste huvitatud isikutega, sealhulgas kindlustusandjaga, kelle suhtes on algatatud pankroti- või lõpetamismenetlus, selle nõudeõiguste esindaja, halduri või likvideerijaga, ning liikmesriikide pädevate asutustega. Selline koostöö hõlmab teabe taotlemist, saamist ja esitamist, sealhulgas vajaduse korral konkreetsete nõuete üksikasjade kohta.
10. Kui lõikes 1 osutatud kindlustusandja päritoluliikmesriik ei ole kahjustatud isiku elukohaliikmesriik, on kahjustatud isiku elukohaliikmesriigi lõikes 1 osutatud organil, kes on kahjustatud isikule lõike 8 kohaselt hüvitist maksnud, õigus nõuda lõikes 1 osutatud organilt kindlustusandja päritoluliikmesriigis hüvitisena makstud summa täielikku hüvitamist.

Kui lõikes 1 osutatud organ kindlustusandja päritoluliikmesriigis on saanud hüvitenõude, teeb ta vastavalt lõikele 8 makse kahjustatud isiku elukohaliikmesriigi lõikes 1 osutatud organile, kes on hüvitise kahjustatud isikule välja maksnud, mõistliku aja jooksul, mis ei ületa kuut kuud, välja arvatud juhul, kui nimetatud organid on kirjalikult kokku leppinud teisiti.

Esimese lõigu kohaselt hüvitist maksnud organile lähevad üle kahjustatud isiku õigused õnnetuse põhjustanud isiku või tema kindlustusandja vastu, välja arvatud kahjustatud isiku õigused õnnetuse põhjustanud kindlustusvõtja või õnnetuse põhjustanud muu kindlustatud isiku vastu, niivõrd kuivõrd maksejõuetu kindlustusandja katab kindlustusvõtja või kindlustatud isiku vastutuse vastavalt kohaldatavale liikmesriigi õigusele. Iga liikmesriik on kohustatud tunnustama nimetatud nõudeõiguse üleminekut nii, nagu teine liikmesriik seda ette näeb.

11. Lõigete 1–10 kohaldamine ei piira liikmesriikide õigust:

- a) pidada lõikes 1 osutatud organi makstavat hüvitist teisejärguliseks või esmajärguliseks;
- b) sätestada sama õnnetusjuhtumit käsitlevate nõuete lahendamine järgmiste poolte vahel:
  - i) lõikes 1 osutatud organ;
  - ii) õnnetuse põhjustamise eest vastutav isik või isikud;
  - iii) muud kindlustusandjad või sotsiaalkindlustusorganid, kes peavad kahjustatud isikule hüvitist maksma.

12. Liikmesriigid ei tohi lubada lõikes 1 osutatud organil seada hüvitise maksmist sõltuvusse käesolevas direktiivis sätestamata nõuetest. Eelkõige ei tohi liikmesriigid lubada lõikes 1 osutatud organil seada hüvitise maksmist sõltuvusse nõudest, et kahjustatud isik peab tõendama, et vastutav füüsiline või juriidiline isik ei saa maksta või keeldub maksmast.

13. Lõikes 1 osutatud organid või käesoleva lõike teises lõigus osutatud üksused püüavad sõlmida kokkuleppe hiljemalt 23. detsembriks 2023, et rakendada käesolevat artiklit, mis käsitleb nende ülesandeid ja kohustusi ning tagasimaksmise korda vastavalt käesolevale artiklile.

Sellel eesmärgil teeb iga liikmesriik hiljemalt 23. juuniks 2023 järgmist:

- a) loob lõikes 1 osutatud organi või volitab mõnd lõikes 1 osutatud organit pidama läbirääkimisi sellise kokkuleppe üle ja seda sõlmima, või
- b) määrab üksuse ning annab sellele õiguse pidada läbirääkimisi ja sõlmida selline kokkulepe, mille osaliseks lõikes 1 osutatud organid saavad nende loomisel või volitamisel.

Esimeses lõigus osutatud kokkuleppest teatatakse komisjonile viivitamata.

Kui esimeses lõigus osutatud kokkulepet ei sõlmita hiljemalt 23. detsembriks 2023, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artiklis 28b osutatud menetlusega vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada lõikes 1 osutatud organite menetluslikke ülesandeid ja kohustusi seoses tagasimaksmisega.“

19) Artikli 26 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et lihtsustada nõuete lahendamiseks vajalike lähteandmete õigeaegset kättesaadavust kahjustatud isikutele, nende kindlustusandjatele või nende seaduslikele esindajatele.“

20) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 26a

Kahjustatud isikutele antav teave

Liikmesriigid, kes loovad või volitavad erinevaid hüvitusorganeid artikli 10 lõike 1, artikli 10a lõike 1, artikli 24 lõike 1 ja artikli 25a lõike 1 alusel, tagavad, et kahjustatud isikutele on juurdepääs olulisele teabele hüvitise taotlemise võimaluste kohta.“

21) Artikli 28 lõikesse 1 lisatakse järgmine lõik:

„Liikmesriigid võivad nõuda käesoleva direktiivi nõuetele vastavat liikluskindlustust mis tahes maismaal kasutatava mootoriseadme puhul, mis ei kuulu artikli 1 punktis 1 esitatud mõiste „sõiduk“ alla ja mille suhtes ei kohaldata artiklit 3.“

22) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 28a

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab Euroopa kindlustus- ja ametipensionikomitee, mis on loodud komisjoni otsusega 2004/9/EÜ (*). Nimetatud komitee on komitee Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011 (**) tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

Artikkel 28b

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 9 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 22. detsembrist 2021.

Artikli 10a lõike 13 neljandas lõigus ja artikli 25a lõike 13 neljandas lõigus osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile seitsmeks aastaks alates 22. detsembrist 2021. Volituste delegerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 9 lõikes 2, artikli 10a lõike 13 neljandas lõigus ja artikli 25a lõike 13 neljandas lõigus osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsiooni-devahelises parema õigusloome kokkuleppes (***) sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 9 lõike 2, artikli 10a lõike 13 neljanda lõigu ja artikli 25a lõike 13 neljanda lõigu alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

Artikkel 28c

Hindamine ja läbivaatamine

1. Hiljemalt viis aastat pärast artikli 30 teises, kolmandas ja neljandas lõigus osutatud artiklite 10a ja 25a kohaldamise kuupäevi esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande artiklites 10a ja 25a osutatud organite toimimise, nendevahelise koostöö ja nende rahastamise kohta. Vajaduse korral lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek. Kõnealuste organite rahastamisega seoses sisaldab aruanne vähemalt järgmist:

- a) hinnang hüvitamisorganite rahastamissuutlikkusele ja rahastamisvajadustele seoses nende võimalike kohustustega, võttes arvesse liikluskindlustusandjate maksejõuetuse ohtu liikmesriikide turgudel;
- b) hinnang hüvitamisorganite rahastamise käsitluse ühtlustamise kohta;

c) kui aruandele on lisatud seadusandlik ettepanek, siis hinnang sissemaksete mõju kohta liikluskindlustuse kindlustusmaksetele.

2. Hiljemalt 24. detsembriks 2030 esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande, milles hinnatakse käesoleva direktiivi rakendamist, välja arvatud elemendid, mille suhtes kohaldatakse lõikes 1 osutatud hindamist, sealhulgas seoses järgmisega:

a) käesoleva direktiivi kohaldamine, arvestades tehnoloogia arengut, eelkõige seoses autonoomsete ja poolautonoomsete sõidukitega;

b) käesoleva direktiivi kohaldamisala piisavus, võttes arvesse eri mootorsõidukite põhjustatud õnnetuste ohtu;

c) ülevaade piiriülestes olukordades kindlustuse kontrollimise eesmärgil kasutatavate teabevahetussüsteemide tõhususest, sealhulgas vajaduse korral hinnang olemasolevate teabevahetussüsteemide kasutamise teostatavuse kohta ning igal juhul teabevahetussüsteemide eesmärkide analüüs ja nende kulude hinnang, ja

d) selliste süsteemide kasutamine kindlustusandjate poolt, kus kindlustusmaksid mõjutavad kindlustusvõtjate kahjunõuete ajaloo tõendid, muu hulgas *bonus-malus* süsteemid või boonusklassid.

Vajaduse korral lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek.

(*) Komisjoni 5. novembri 2003. aasta otsus 2004/9/EÜ, millega luuakse Euroopa kindlustus- ja ametipensionikomitee (ELT L 3, 7.1.2004, lk 34).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendusvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

(***) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.“

23) Artiklisse 30 lisatakse järgmised lõigud:

„Artikli 10a lõikeid 1–12 kohaldatakse alates artikli 10a lõike 13 esimeses lõigus osutatud kokkuleppe kuupäevast või artikli 10a lõike 13 neljandas lõigus osutatud komisjoni delegeeritud õigusakti kohaldamise kuupäevast.

Artikli 25a lõikeid 1–12 kohaldatakse alates artikli 25a lõike 13 esimeses lõigus osutatud kokkuleppe kuupäevast või artikli 25a lõike 13 neljandas lõigus osutatud komisjoni delegeeritud õigusakti kohaldamise kuupäevast.

Artikli 10a lõikeid 1–12 ja artikli 25a lõikeid 1–12 ei kohaldata siiski enne 23. detsembrist 2023.

Artikli 16 teise lõigu teist lauset ning kolmandat, neljandat ja viiendat lõiku kohaldatakse alates 23. aprillist 2024 või artikli 16 kuuendas lõigus osutatud komisjoni rakendusakti kohaldamise alguskuupäevast, olenevalt sellest, kumb on hilisem.“

Artikkel 2

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud normid hiljemalt 23. detsembriks 2023. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Nad kohaldavad kõnealuseid norme alates 23. detsembrist 2023.

Erandina käesoleva lõike esimesest lõigust, võtavad liikmesriigid vastu käesoleva direktiivi artikli 1 punktides 8 ja 18 sätestatud muudatuste järgimiseks direktiivi 2009/103/EÜ artikli 10a lõike 13 ja artikli 25a lõike 13 teise lõigu osas vajalikud normid hiljemalt 23. juuniks 2023.

Kui liikmesriigid käesolevas lõikes osutatud normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 24. november 2021

Euroopa Parlamendi nimel
president
D. M. SASSOLI

Nõukogu nimel
eesistuja
A. LOGAR

Komisjoni avaldus

Komisjon on liikluskindlustuse direktiivi kontekstis jätkuvalt pühendunud kannatanute kõrgetasemelise kaitse tagamisele. Meie eesmärk on tagada, et ohvritele makstakse hüvitist võimalikult kiiresti, kaasa arvatud piiriülestes olukordades, ja et nende suhtes ei kohaldata ebaproportsionaalseid menetlusnõudeid, mis võivad takistada nende juurdepääsu hüvitisele. Hüvitise mõjususe sõltub suurel määral sellest, kas seda makstakse õigel ajal. Sellega seoses märgime, et Euroopa Parlament on korduvalt väljendanud muret liikmesriikidevaheliste erinevuste pärast seoses aegumistähtaegadega, st ajaga, mille jooksul kannatanu võib nõuet esitada. Komisjon kaalub seda küsimust hoolikalt ja uurib võimalikke õiguskaitsevahendeid, et ohvrite kaitset veelgi tugevdada, kui tõendid näitavad, et meetmete võtmine liidu tasandil on õigustatud.
